

Massé – Voyages dans le « Désert des Nations »

Source : Likouté Si'hot volume 18, première Si'ha sur Massé

<p>Notre Paracha énumère les quarante-deux étapes traversées dans le désert</p>	<p>1</p>
<p>מסעי לג, א: אלה מסעי בני ישראל, אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם, ביד משה ואהרן. Massé 33, 1 : Voici les voyages (l'itinéraire) des enfants d'Israël, depuis qu'ils furent sortis du pays d'Egypte, selon leurs légions, sous la conduite de Moché et d'Aharon. רש"י: אלה מסעי. למה נכתבו המסעות הללו? ... רבי תנחומא דרש בו דרשה אחרת: משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפאותו, כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות אמר לו: (1) כאן ישננו, (2) כאן הוקרנו, (3) כאן חששת את ראשך וכו'. Rachi : Voici les voyages. Pourquoi ces voyages sont-ils énumérés ? ... Rabbi Tan'houma propose une explication midrachique : Cela ressemble à un roi dont le fils avait été malade et qu'il avait conduit à un endroit lointain pour le guérir. À leur retour, le père s'est mis à énumérer toutes leurs étapes et il lui dit : « (1) ici nous avons dormi, (2) ici nous nous sommes rafraîchis, (3) ici tu as eu des maux de tête etc. ». במדבר רבה מסעי כג, ג: כך אמר ליה הקב"ה למשה: מנה להם כל המקומות היכן הכעיסוני. Midrach Rabba Massé 23, 3 : Ainsi D.ieu dit à Moché : « Enumère-leur tous les endroits où ils M'ont énervé ».</p>	<p>Rachi explique l'énumération des quarante-deux étapes dans le désert avec une parabole d'un roi soignant son fils.</p>
<p>Analyse : Les trois exemples correspondent aux premières étapes du voyage</p>	<p>2</p>
<p>מסעי לג, ה: (1) ויסעו בני ישראל מרעמסס ויחנו בסכת; (2) ויסעו מסכת ויחנו בארץ אשר בקצה המדבר; (3) ויסעו מאתם וישב על פי החירת. Massé 33, 5 : (1) Les enfants d'Israël partirent de Ramsès et ils campèrent à Soukkot. (2) Ils repartirent de Soukkot et campèrent à Ethâm, sur la lisière du désert. (3) Ils repartirent d'Ethâm et rebroussèrent vers Pi-Ha'hirote. סוכות רש"י על בשלח יג, כ: ויסעו מסכות. ביום השני שהרי בראשון באו מרעמסס לסכות. Soukkot Rachi sur Bechala'h 13, 20 : Ils partirent de Soukkot. Le deuxième jour, car le premier jour ils vinrent de Ramsès à Soukkot. איתם שולחן ערוך אדמו"ר הזקן אורח חיים תרכ"ה: בסכת תשבו שבעת ימים [גו'] למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבת את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים. הם היו ענני כבודו שהקיפם בהם לצל לבל יפה בהם שרב ושמש ודגמא לזה צוננו לעשות סכות העשויות לצל כדי שנוזכיר נפלאותיו ונודאותיו. Ethâm Choul'han Arou'h Admour Hazakène Ora'h 'Haïm 625: L'objectif de la Soukka est que « vos générations se souviennent que j'ai placé les enfants d'Israël dans des Soukkot à la sortie d'Egypte ». C'était les Nuées d'Honneur qui procuraient une ombre les protégeant des vents chauds et du soleil. Aussi, D.ieu nous ordonna de construire des Soukkot qui font une ombre [similaire], pour nous souvenir ainsi de Ses miracles. פי החירת בשלח יד, יב: טוב לנו עבד את מצרים, ממתנו במדבר. Pi-Ha'hirote Bechala'h 14, 12 : Mieux vaut pour nous être esclaves des Égyptiens que de périr dans le désert.</p>	<p>Soukkot, Ethâm et Pi-Ha'hirote : trois étapes qui correspondent aux trois étapes dans la parabole de Rachi.</p>
<p>Développement : Le sens des « voyages » dans le « Désert des Nations »</p>	<p>3</p>
<p>ע"פ לקוטי תורה פח, ג: מ"ב המסעות במדבר רומזים (גם) על הברור, במשך זמן הגלות, של "מדבר העמים" שכל הקלפות מקבלים חיותם ממנו, וסיומו יהיה בהגיענו אל "ירדן ירחו" - בחינת ריח, גלוי המשיח ד"מורח ודאין". Likouté Torah 88c : Les quarante-deux étapes dans le désert font également référence au raffinement, tout au long de l'exil, du « Désert des Nations » duquel toutes les forces du mal tirent leur énergie. Ce raffinement sera terminé lorsque nous arriverons au « Jourdain de Jéricho (Yeri'ho) », symbolisant le niveau de l'odorat (Rea'h), le dévoilement du Machia'h qui sera capable de « juger par son odorat ». מיכה ז, טו: כימי צאתך מארץ מצרים - אראנו נפלאות. Michée 7, 15 : Comme à l'époque de ta sortie d'Egypte - Je te ferai voir des prodiges. ע"פ מאמר כימי צאתך תש"ח: הכוח לבטול הרע, בגאולה העתידה, מקורו ב"צאתך מארץ מצרים". Ma'amar Kimé Tsete'ha 5708 : La capacité d'annuler le mal à l'ère messianique, provient de la sortie d'Egypte.</p>	<p>L'exil : un parcours de quarante-deux étapes dans le « Désert des Nations ».</p>
<p>L'état d'esprit d'un Juif : tout au long de sa mission dans le « désert »</p>	<p>4</p>
<p>לקוטי שיחות: ה"מסעות" שעל בני ישראל לעבר ב"מדבר העמים" הלא הם ירדת הנשמה (והיהודי בכללותו) מאגרא רמה למקום של העלם והסתר. ואף על פי שכונת הירידה היא העליה שמשיגים ישראל על ידה, מכל מקום, מה שמרגש ונכר בשעת המסעות גופא הוא הגלות והסתר; ורק שעלי ידם באה (לאחר-כך) העליה.</p>	<p>La symbolique du « Désert des Nations ».</p>

Likouté Si'hot : Les « voyages » que les Juifs doivent effectuer dans le « Désert des Nations », représentent la descente de l'âme, et du Juif en général, d'un endroit très élevé vers un lieu où tout est voilé et caché. Et même si l'objectif de cette descente est l'élévation qu'Israël connaîtra ensuite, néanmoins, au cours de ces voyages on ressent l'exil et le voilement, si ce n'est que grâce à ces voyages viendra ensuite l'élévation.

מאמר על כן יאמרו המושלים תרצ"א: גוף ועצם הצמצום הוא הפך רצון העליון.

Ma'amar Al Ken Yomrou 5691 : L'essence de la « contraction divine » est à l'opposé de la Volonté divine.

L'état d'esprit d'un Juif : une fois sa mission dans le « désert » terminée

5

ישעיה יב, א: ואמרת ביום ההוא: אידך ה' כי אנפת בי, ישב אפך ותנחמני.

Isaïe 12, 1 : Et tu diras en ce jour : « Je te remercie, ô D.ieu, car tu as fait éclater sur moi Ta colère ! Car Ta colère s'apaise, et Tu me consoles ».

לקוטי שיחות: זוהי הכוונה בתאור שבמשל "כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות כו": לאחר הירידה מלמעלה למטה אל מ"ב המסעות, מתחילה הדרך חזרה, העליה מלמטה למעלה; ואז "היו חוזרין" באותם המסעות, כלומר, אז מרגש ונפר אשר גם המסעות שהיו בדרך ירידה הם (וכל אחד מהם בפרט) חלק מן העליה.

Likouté Si'hot : Dans l'exemple, le fait que « lorsqu'ils retournent, le Père se met à énumérer toutes les étapes » signifie qu'après la descente des quarante-deux étapes commence le chemin du retour, l'élévation vers le divin. Et là, en « retournant par les mêmes étapes », on ressent que la descente même faisait aussi partie de l'élévation.

Le « retour du voyage » : symbole de la compréhension de l'utilité de la descente même.

Approfondissement : Les fautes font-elles également partie de cette mission ?

6

תהלים נו, ה: נורא עלילה על בני אדם.

Psaumes 56, 5 : Redoutable est Son action (Son complot) sur les fils de l'homme.

ע"פ תורת חיים תולדות: זה שלפעמים גובר הרע של יצר הרע על האדם ויחטא, הוא מפני מלמעלה הסיתו עליו היצר הרע להביאו לחטא זה. ואין בכך סתירה לענין הבחירה ושכר ועונש - כי בחינה זו של עזר העליון שיעורו לבחינת הרע לגבר על הטוב היא באפן נעלם שאינו מרגש באדם, וממילא אין היא מכריחה את בחירתו.

Torat 'Haïm, Toldot : Le fait que parfois, le mal du mauvais penchant se renforce et pousse l'homme à fauter, provient d'une incitation provoquée par le Ciel, pour [amener l'homme] à cette faute. Et cela ne contredit pas les notions de libre arbitre, de salaire et de punition – car l'aide suprême faisant en sorte que le mal l'emporte sur le bien, est cachée et n'est pas ressentie par l'homme ; elle ne lui force donc pas son choix, son libre arbitre.

לקוטי שיחות: גם ירידות אלו הן בכוונה תחלה, כדי שעל ידי התשובה על החטא יבוא "יתרון האר מן החשך" דוקא, על ידי הפיכת הזדונות לזכיות. תכן ההבדל בין שני סוגי הירידה ב"מקומות היכן הכעיסוני" - (א) המסעות שבהם מרגש בגלוי שהמלך "הולוכו למקום" (הירידה); (ב) המסעות שבאפן גלוי הם תוצאה מבחירת האדם, ו"הולכת" המלך בהם היא באפן נעלם - נכר בחלוק בין ג' המסעות שלפני קריעת ים סוף והמסעות שלאחריהם.

Likouté Si'hot : Même les chutes de l'homme sont intentionnelles [et voulues par D.ieu], car grâce à la Techouva viendra « l'apport de la lumière sur l'obscurité », la transformation des fautes volontaires en mérites. Il existe deux types de chutes : (1) Les « voyages » où on sent clairement que le Roi nous dirige vers la chute ; (2) les « voyages » qui résultent, en apparence, du libre choix de l'homme. Ces deux types correspondent à la différence entre les trois voyages avant la traversée de la Mer Rouge et les autres voyages après cette traversée.

Les fautes sont voulues par D.ieu, même si l'homme conserve son libre arbitre.

Analyse : Les trois étapes correspondent aux trois innovations du libre arbitre

7

Etape dans la parabole	Etape du voyage	Sujet de l'étape	Dans le libre arbitre
« Nous avons dormi »	De Ramsès à Soukkot	La première nuit du voyage du peuple juif	L'âme descend dans un lieu où l'on peut choisir la « mort », le sommeil.
« Nous nous sommes rafraîchis »	De Soukkot à Ethâm	Nuées rafraichissantes en plein désert.	D.ieu ajoute Sa miséricorde pour « refroidir » et atténuer cette rigueur.
« Tu as eu des maux de tête »	De Ethâm à Pi-Ha'Hirote	La première plainte des enfants d'Israël.	L'âme animale obtient la capacité de trouver une utilité dans le « mal ».

Enseignement : Le but de la chute de l'exil est de construire l'ère messianique !

8

לקוטי שיחות: ברור שכל כוונת ה"חלי" היא אך ורק כדי שתתווסף אצל בן המלך המעלה של חולה שנתרפא, באפן של "זדונות נעשות לו כזכיות", ולא רק "מכאן ולהבא", אלא באפן ש"נעקר עונו מתחלתו" (מאחר שזוהי הכוונה בכך מלכתחלה); וכל זאת יתקיים בגלוי ובשלמות בביאת משיח צדקנו, ובקרוב ממש.

Likouté Si'hot : Il est évident que toute l'intention de cette « maladie » n'est que pour ajouter chez le « fils du roi » la qualité du « malade qui a guéri », transformant rétroactivement ses fautes volontaires en mérites. Et tout cela s'accomplira de façon évidente et parfaite avec la venue de notre juste Machia'h, très prochainement !

Enseignement : Le but de la chute est de nous ajouter des qualités et de nous préparer à l'ère messianique !

